

C/ Nou del teatre, 16
17004 - GIRONA
Tel. 972 22 50 44
www.cinematruffaut.girona.cat
a.e: info@cinematruffaut.com

MEMBRE DE LA XARXA

POBRES CRIATURAS

Poor things

Regne Unit, 2023

Direcció: Yorgos Lanthimos

Guió: Tony McNamara

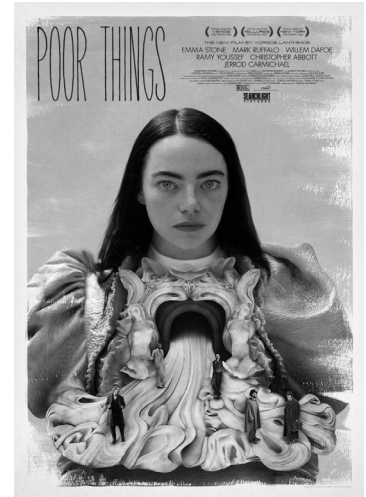
Intèrprets: Emma Stone,
Mark Ruffalo, Willem Dafoe,
Ramy Youssef

Durada: 141 min

Gènere: drama fantàstic

Idioma: anglès

Data d'estrena: 26/01/2024

L'aprenentatge de la dona monstre

Pobres criaturas (*Poor things*) va ser primer una novel·la de l'escriptor escocès Alasdair Gray. Escrita el 1922, l'obra combina realisme, fantasia i ciència-ficció partint de l'estructura d'un "bildungsroman" -novel·la d'aprenentatge-. En ella, una criatura frankensteniana ha de redescobrir el món, per la qual cosa emprèn un viatge ampli que la condueix de Lisboa als barris baixos d'Alexandria i d'allà fins als bordells de París. Cal, però, tenir en compte el joc de nivells a partir del que està construïda la novel·la. La part principal se centra en Bella Baxter, la vida de la qual està relatada a partir de l'autobiografia del seu marit Archibald McCandless titulada *Episodis dels primers anys d'un funcionari de salut pública escocès*. En ella, l'autor distorsiona la veritat sobre la seva vida amb Bella i afirma que Bella és un cadàver ressuscitat pel científic Dr. Godwin Baxter, a qui se li va intercanviar el cervell amb el del seu fetus per néixer, per la qual cosa va tenir la ment d'un bebè. Encara que ha estat dissenyada per ser la companya de Baxter, la seva gana sexual el porta a perseguir altres homes, inclosos McCandless i un advocat petulant anomenat Duncan Wedderburn, amb qui s'escapa i embarca en una odissea hedonista per Europa, el nord d'Àfrica i Àsia central. Aquesta narració és refutada per part de Bella (o Victòria), suggerint que el "pobre ximple" del seu marit ha inventat una vida per a ella a partir dels motius gòtics i romàntics predominants a l'època victoriana. Al costat d'aquests dos relats/document hi ha la introducció del mateix Alasdair Gray que explica el descobriment dels documents. Gray juga amb els límits entre la veritat i la mentida per relatar la història d'una vida atípica, sense saber quina és la veritat de Bella i del seu alter ego, Victòria.

En la seva pel·lícula Yorgos Lanthimos defuig tota ambigüitat i el joc de punts de vista per cenyir-se al suposat relat frankenstenià. La narració es presenta com a omniscient i a mesura que avança es revelen diverses capes. En desfer-se dels jocs literaris i en aplanar l'estructura del relat, Lanthimos pot incidir més en les qüestions gòtiques i dur a terme un treball de creació de decorats irreals que donin compte de l'exòtic món pel qual transitarà la fauna. El disseny brillant de producció proporciona a *Pobres criaturas* un bon embalatge que enlluerna l'espectador. El distanciament còmic i les exageracions li donen un to més desinhibit que transita entre l'absurd i la caricatura. L'estructura narrativa juga de manera més clara al procés d'aprenentatge que Bella experimenta al llarg de la seva vida i eclipsa definitivament Victòria. Bella apareix com una criatura que aprèn a parlar, però el cervell del qual està inserit al cos

d'una dona. Aquesta criatura ha estat dissenyada per servir el seu creador, se li ha prohibit tot contacte amb el món i transita entre taules de dissecció de cadàvers i altres experiments.

Bella marxa del seu món tancat amb l'advocat Duncan Wedderburn. Al llarg del viatge, sorgeixen una sèrie d'etapes perfectament definides que marquen el despertar d'una dona innocent i el camí per ser una altra. Aquestes etapes d'aprenentatge tenen a veure amb la desinhibició sexual i l'atac a les convencions del puritanisme victorià. És com si Bella descobrís el seu jo, rebutjant el concepte freudià de súper jo. Els poders institucionals i els hàbits culturals no poden inferir al desig. Bella descobreix la seva sexualitat a partir de la masturbació, gaudeix dels jocs sexuals amb la seva amant, però la seva atracció sexual desemboca cap a l'obscur que té el seu epígon en el món de la prostitució parisenca on ho experimenta tot, fins i tot l'infern. En aquest episodi és quan la pel·lícula transita per un territori d'aigües tèrboles. En paral·lel de l'aprenentatge sexual, Bella descobreix la misèria -l'escena d'Alexandria està entre els grans moments de la pel·lícula- i el pensament crític a partir de la filosofia i l'acceptació de les idees socialistes com a antídoto a la repressió de l'època.

Les fases del procés d'aprenentatge són clares: descobriment del gaudi, consciència davant del món i formació filosòfica. Queda lluny el fantasma del món del patriarcat que va portar Victòria cap al suïcidi i que Bella subverteix sent una altra. Com a dona, Bella pot fer un camí cap a l'empoderament i desmitificar el poder masculí. El pas de la dona asexuada a la dona que descobreix la seva sexualitat apropa Bella en certa manera a Barbie, situant-se prop de la pel·lícula de Greta Gerwig. La dona frankensteniana també és una nina que duu a terme un procés d'alliberament mitjançant el descobriment del món i la força del desig. *Pobres criaturas* és, per altra banda, una pel·lícula que planteja una sèrie de debats sobre la seva posada en escena i sobre els seus plantejaments neobarrocs. Estem davant una obra representativa d'un Hollywood que no troba el seu camí i que, com a resposta, ha decidit refugiar-se en la llaminadura audiovisual.

Àngel Quintana
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona